

ПОГОДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

25.10.2023 Людмила ЛУЗАН

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор КВНЗ «Харківська академія
неперервної освіти»

25.10.2023 Любов ПОКРОЄВА

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
курсів підвищення кваліфікації за темою

***«Трудові функції та компетентності вчителя трудового
навчання та технологій у контексті професійного стандарту»***

***«Labor functions and competences of the teacher of labor education
and technologies in the context of the professional standard»***

Розробник:

Сіваченко І.Г., ст. викладач, магістр з педагогіки вищої школи, тренер
НУШ

СХВАЛЕНО

Протокол засідання
кафедри виховання й розвитку
особистості

24.10.2023 № 3

Т.в.о. зав.каф. _____ Олена
Байназарова

- **Загальні положення**

Освітня програма курсів підвищення кваліфікації за темою «Трудові функції та компетентності вчителя трудового навчання та технологій у контексті професійного стандарту» є складовою Комплексної програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників із трудового навчання і технологій.

- **Актуальність** освітньої програми пов'язана з необхідністю розвитку загальних та професійних компетентностей учителя трудового навчання та технологій в контексті професійного стандарту вчителя ЗЗСО в умовах воєнного стану, оголошеного у відповідь на збройну агресію РФ проти України.

Відповідно до нормативних документів сучасний вчитель забезпечує навчання та виховання учнів загальної середньої освіти школи, формує ключові компетентності й світогляд на основі загальнолюдських і національних цінностей, розвиває інтелектуальні, творчі та технологічні здібності, необхідні для успішної самореалізації та продовження навчання.

Процеси навчання, виховання та розвитку учнів є наскрізними. Саме тому їх цілісність забезпечується наявністю у вчителя загальних і професійних компетентностей, необхідними для виконання всіх трудових функцій

- **Мета й завдання**

Метою курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників є вдосконалення загальних та професійних компетентностей учителів трудового навчання та технологій у контексті професійного стандарту вчителя ЗЗСО.

Мета досягається шляхом вирішення таких завдань:

- забезпечити розвиток загальних і професійних компетентностей учителів закладів загальної середньої освіти;
- поглибити й розширити знання вчителів закладів загальної середньої освіти з теорії і практики навчання, що забезпечує якісні зміни

в організації освітнього процесу та створює передумови для інноваційних перетворень у сучасній шкільній системі;

- активізувати розвиток значущих професійних якостей учителів закладів загальної середньої освіти;

- удосконалити вміння вчителів організовувати педагогічну діяльність на засадах сучасних підходів до навчання в НУШ та відповідно до основних напрямів державної політики, її європейського вектора розвитку.

- **Форма навчання – інституційна.**

- **Структура освітньої програми**

Модуль 1. Концептуальні засади оновлення змісту освітньої діяльності вчителя трудового навчання та технологій.

Модуль 2. Навчання учнів предметів технологічної освітньої галузі.

Модуль 3. Партнерська взаємодія вчителя трудового навчання та технологій з учасниками освітнього процесу.

Модуль 4. Участь учителя трудового навчання та технологій в організації безпечного здорового освітнього середовища.

Модуль 5. Управління освітнім процесом з трудового навчання та технологій.

Модуль 6. Безперервний професійний розвиток учителя трудового навчання та технологій.

Модуль 7. Організаційно-підсумковий.

- **Очікувані результати**

МОДУЛЬ 1. Концептуальні засади оновлення змісту освітньої діяльності вчителя трудового навчання та технологій

Очікувані результати охоплюють

Знання й розуміння:

- засад поваги до прав і свобод людини та громадянина; своїх прав і обов'язків; цінностей громадянського суспільства та необхідності його сталого розвитку (громадянська компетентність);

- вимог законодавства щодо організації освітнього процесу;

- особливостей організації різних форм і видів професійного розвитку вчителів.

Уміння:

- організовувати освітній процес відповідно до вимог законодавства;
- аналізувати можливості особистого професійного розвитку з урахуванням умов педагогічної діяльності, індивідуальних професійних потреб.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- гуманістична спрямованість освітнього процесу;
- дитиноцентризм, цінність особистості;
- готовність до реалізації сучасних цілей освіти.

МОДУЛЬ 2. Навчання учнів предметів технологічної освітньої галузі

Очікувані результати охоплюють

Знання й розуміння:

- сутнісних характеристик сучасних підходів до навчання в новій українській школі;
- вимог до результатів навчання за державними стандартами освіти, типовими освітніми програмами;
- ключових компетентностей учнів та уміння, спільних для всіх компетентностей, відповідно до державних стандартів освіти;
- цифрових технологій та електронні (цифрові) освітні ресурси для навчання учнів предметів (інтегрованих курсів), оцінювання та моніторингу результатів навчання учнів;
- правил безпеки в цифровому середовищі, наслідків впливу цифрової інформації на людину;
- освітніх інновацій, їхніх характеристик, особливостей організації інноваційної педагогічної діяльності.

Уміння:

- організовувати педагогічну діяльність на засадах сучасних підходів до навчання в НУШ;
- реалізовувати визначені підходи до організації сучасного освітнього процесу в умовах очного, дистанційного й змішаного навчання;
- добирати електронні (цифрові) освітні ресурси, оцінювати їх ефективність для досягнення навчальних цілей відповідно до умов навчання, вікових особливостей, рівня підготовки та потреб учнів;

- аналізувати інформацію щодо освітніх інновацій, умов їхнього впровадження, інтегрувати інновації у власну педагогічну практику, адаптувати їх до різних умов освітнього процесу та сучасних вимог до педагогічної діяльності з урахуванням особливостей діяльності закладу освіти, індивідуальних потреб учнів.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- готовність застосовувати сучасні підходи до навчання в Новій українській школі;
- розвиток здатності планувати освітній процес на засадах Концепції Нової української школи.

МОДУЛЬ 3. Партнерська взаємодія вчителя трудового навчання та технологій з учасниками освітнього процесу

Очікувані результати охоплюють

Знання й розуміння:

- індивідуальні особливості учнів (вік, здібності, інтереси, потреби, мотивація, можливості, досвід тощо), їх вплив на засвоєння навчального матеріалу та успішну соціалізацію;
- різновиди та інтенсивність почуттів та емоцій, причини їх появи;
- сучасні форми, методи, технології та засоби навчання, що сприяють розвитку власної уваги, саморегуляції, подолання стресу, керування емоціями, порозумінню;
- переваги та основні етапи формування суб'єкт-суб'єктних відносин між вчителем і учнем, основні ролі вчителя у професійній діяльності;
- принципи, форми та методи ефективної підтримки осіб з особливими освітніми потребами.

Уміння:

- визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів;
- використовувати стратегії роботи з учнями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, Я-ідентичності;
- конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, застосовувати механізми реалізації суб'єкт-суб'єктних відносин між вчителем і учнем, залучати батьків до

участі в освітньому процесі, а також до прийняття рішень, що стосуються навчання, виховання і розвитку учнів;

- забезпечувати педагогічну підтримку осіб з особливими освітніми потребами.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- партнерської взаємодії та співпраці з суб'єктами освітнього процесу;

- готовність до змін, партнерства взаємодія з усіма учасниками освітнього процесу, гнучкість й адаптивність.

МОДУЛЬ 4. Участь учителя трудового навчання та технологій в організації безпечного здорового освітнього середовища

Очікувані результати охоплюють

Знання й розуміння:

- інструменти забезпечення інклюзивного навчання;
- ознаки безпечного освітнього середовища;
- основи безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни.

Уміння:

- використовувати інструменти забезпечення інклюзивного навчання в освітньому процесі;

- організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язберезувальні технології під час освітнього процесу;

- упроваджувати технології та методики особистісно зорієнтованого, компетентнісного та інтегрованого навчання, виховання і розвитку учнів.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- дитиноцентризм;
- морально-етичні: самоповага й повага до інших людей, справедливість, гідність, чесність, турбота;
- розвиток професійної самосвідомості й рефлексія власної професійної діяльності.

МОДУЛЬ 5. Управління освітнім процесом з трудового навчання та технологій

Очікувані результати охоплюють

Знання й розуміння:

- компетентнісного підходу до оцінювання результатів навчання учнів;
- видів оцінювання результатів навчання учнів (формувальне, поточне, підсумкове тощо), форм оцінювання (усна, письмова, цифрова, графічна, практична тощо), методик здійснення формувального, поточного, підсумкового оцінювання;
- ключові компетентності учнів та уміння, спільні для всіх компетентностей, відповідно до державних стандартів освіти;
- вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів і рівнів сформованості їхніх компетентностей;
- технології навчання, виховання і розвитку учнів засобами освітньої галузі/навчального предмета.

Уміння:

- оцінювати результати навчання учнів і здійснювати їх моніторинг на засадах компетентнісного підходу;
- застосовувати різні форми оцінювання результатів навчання учнів;
- розробляти критерії оцінювання різних видів навчальної діяльності;
- дотримуватися академічної доброчесності під час оцінювання результатів навчання учнів;
- розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей;
- добирати доцільні форми, методи та засоби навчання відповідно до мети і завдань навчального заняття, вікових та інших індивідуальних особливостей учнів;
- застосовувати інноваційні технології навчання освітньої галузі/ предметів;
- упроваджувати технології та методики особистісно зорієнтованого, компетентнісного та інтегрованого навчання, виховання і розвитку учнів.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- дитиноцентризм;
- морально-етичні: самоповага й повага до інших людей, справедливість, гідність, чесність, турбота;
- готовність до змін, партнерства взаємодія з усіма учасниками освітнього процесу, гнучкість й адаптивність;

- розвиток професійної самосвідомості й рефлексія власної професійної діяльності.

МОДУЛЬ 6. Безперервний професійний розвиток учителя трудового навчання та технологій

Очікувані результати охоплюють

Знання й розуміння:

- особливості організації різних форм і видів професійного розвитку вчителів;
- вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів і рівнів сформованості їхніх компетентностей;
- форми, методи та засоби навчання, виховання і розвитку учнів різних вікових груп засобами освітньої галузі, навчального предмета;
- технології навчання, виховання і розвитку учнів засобами освітньої галузі/навчального предмета;
- зміст і особливості технологій і методик особистісно зорієнтованого, компетентнісного та інтегрованого навчання, виховання і розвитку учнів.

Уміння:

- визначати умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя;
- добирати доцільні форми, методи та засоби навчання відповідно до мети і завдань навчального заняття, вікових та інших індивідуальних особливостей учнів;
- застосовувати інноваційні технології навчання освітньої галузі/ предметів;
- упроваджувати технології та методики особистісно зорієнтованого, компетентнісного та інтегрованого навчання, виховання і розвитку учнів.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- дитиноцентризм;
- морально-етичні: самоповага й повага до інших людей, справедливість, гідність, чесність, турбота;
- готовність до змін, партнерства взаємодія з усіма учасниками освітнього процесу, гнучкість й адаптивність;
- розвиток професійної самосвідомості й рефлексія власної професійної діяльності.

МОДУЛЬ 7. Організаційно-підсумковий

- **Перелік компетентностей, що може набути та/або розвинути слухач за умови успішного засвоєння програми**

- **Предметно-методична (A2)** – здатність моделювати зміст навчання технології відповідно до обов’язкових результатів навчання учнів, добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів технологічної освітньої галузі на засадах компетентнісного підходу.

- **Прогностична (Г1)** – здатність прогнозувати результати освітнього процесу та планувати освітній процес з трудового навчання і технологій.

- **Інноваційна (Д1)** – здатність використовувати інновації у професійній діяльності, застосовувати різноманітні підходи до розв’язання проблем у педагогічній діяльності.

КУРИКУЛУМ

за освітньою програмою за темою «Трудові функції та компетентності вчителя трудового навчання та технологій у контексті професійного стандарту»

№ з/п	Назва модуля	К-ть годин
•	Концептуальні засади оновлення змісту освітньої діяльності вчителя трудового навчання та технологій	10
•	Навчання учнів предметів технологічної освітньої галузі	10
•	Партнерська взаємодія вчителя трудового навчання та технологій з учасниками освітнього процесу	8

•	Участь учителя трудового навчання та технологій в організації безпечного здорового освітнього середовища	8
•	Управління освітнім процесом з трудового навчання та технологій	10
•	Безперервний професійний розвиток учителя трудового навчання та технологій	10
•	Організаційно-підсумковий	4
	Разом за модулями (годин/кредитів)	60 годин / 2 кредити

Курикулум є основою для складання навчально-тематичного плану, робочої навчальної програми / РНТП / розкладу навчальних занять, що оприлюднюються на сайті КВНЗ «Харківської академії неперервної освіти».

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
за освітньою програмою за темою «Трудові функції та компетентності вчителя трудового навчання та технологій у контексті професійного стандарту»

Назва модуля <i>(інваріантна складова)</i>	№ теми	Назви тем <i>(варіативна складова)</i>
І. Концептуальні засади оновлення змісту освітньої діяльності вчителя трудового навчання та технологій	1.1	Сучасна українська школа на шляху змін
	1.2	Професійний стандарт вчителя як основа траєкторії професійного розвитку педагога
	1.3	Громадянська і соціальна компетентності вчителя за професійним стандартом
	1.4	Підприємницька компетентність у контексті професійного стандарту вчителя ЗЗСО
	1.5	Пріоритетні завдання педагога на шляху подолання освітніх втрат
	1.6	Упровадження технологій штучного інтелекту в практику роботи вчителя технологій
		Разом годин / кредитів

II. Навчання учнів предметів технологічної освітньої галузі	2.1	Ключова компетентність «вільне володіння державною мовою» як складова формування національної ідентичності	
	2.2	Предметно-методична компетентність учителя в контексті професійного стандарту	
	2.3	Способи мислення учнів як складова набутих компетентностей і результат навчання	
	2.4	Розвиток цифрової компетентності педагога. Безпечний інтернет	
	2.5	Цифрові технології та електронні (цифрові) освітні ресурси	
	Разом го		
III. Партнерська взаємодія вчителя трудового навчання та технологій з учасниками освітнього процесу	3.1	Педагогіка партнерства як фактор ефективної взаємодії учасників освітнього процесу	
	3.2	Емоційно-етична компетентність як складова професійної діяльності педагогічного працівника	
	3.3	Успішна життєдіяльність дітей з ООП як результат безбар'єрного освітнього середовища	
	3.4	Психологічна компетентність педагога як провідна умова створення психологічного комфорту в класі в умовах воєнного стану	
	Разом го		
IV. Участь учителя трудового навчання та технологій в організації безпечного здорового освітнього середовища	4.1	Інклюзивна компетентність учителя ЗЗСО	
	4.2	Новітні технології в роботі з учнями з ООП	
	4.3	Здоров'язберезувальна діяльність учителя у контексті професійного стандарту вчителя ЗЗСО	
	4.4	Дотримання вимог БЖД у роботі з технологічним обладнанням на уроках технологій	
	Разом го		
V. Управління освітнім процесом з трудового навчання та технологій	5.1	Оцінювальна діяльність вчителя: нормативні вимоги та сучасні тенденції	ЗК.04, А2.6, ІД3.1
	5.2	Медіаосвіта як ефективна технологія навчання трудового навчання та технологій	А2.1, А2.2, АД1.2, Д1.3
	5.3	Профорієнтаційна робота як складова НУШ	А2, Д1
	5.4	Інструменти гейміфікації вчителя трудового навчання та технологій	А2.1; А2.2; А
	5.5	Проектування сучасного уроку трудового навчання та технологій в дистанційному форматі	А2.4, А3.2, А

	Разом го		
VI. Безперервни й професійний розвиток учителя трудового навчання та технологій	6.1	Здатність до навчання впродовж життя як запорука інноваційної компетентності педагога	Д2.1, Д2.2
	6.2	Національна ідентичність як фундаментальна якість громадянина України	ЗК.01, ЗК.03, А2.7
	6.3	Практикоорієнтоване навчання на основі моделі 5Е	А2.1; А2.2; А
	6.4	STEM-проект: від ідеї до втілення	А2.1; А2.2; А
	6.5	Ресурси SMART-освіти та технології BYOD у роботі вчителя технологічної освітньої галузі	А3.1, А3.2, А
	6.6	Виховання особистості громадянина-патріота – обов'язок та місія сучасного закладу освіти	ЗК.01, ЗК.03, А2.7
	Разом го		
VII. Організаційн о-підсумкови й	9.1	Настановне заняття	
	9.2	Підсумкове тестування	
	Разом го		
Усього (го			